

Stevige balen geven beter voer

Het inkuilen van gras in gewikkelde balen heeft zich een vaste plaats verworven op veel bedrijven. Niet verwonderlijk gezien het gemak en de flexibiliteit. Maar door te weinig aandacht voor de veldbewerking, de wiersvorm, het persen, het wikkelen of de opslag, wordt de beste kwaliteit vaak niet gehaald.

Tekst en foto's: Herman Krebbers

Bij lage opbrengsten maken harken met middenafleg kleine wiersen. Dat vraagt dus extra aandacht voor de chauffeur van de pers.

Strak wikkelen van folie en extra bescherming van de schouders is belangrijk.

Voor veehouders moet kwaliteit voorop staan. Een gelijkmatige baal gras met een hoge dichtheid hoort daar bij. De pakken moeten vormvast blijven. Gemiddeld geven pakken van 35 tot 50 procent drogestof het beste resultaat. Nattere pakken zakken sneller uit, waardoor ze later

moeilijker te verwerken zijn. Bij een hoog drogestofgehalte is het gras moeilijker te verdichten. Ook verloopt het conserveringsproces dan moeizamer, waardoor hogere conserveringsverliezen optreden en de koeien er minder van vreten. Tien procent extra conserveringsverlies is geen uitzondering. Bij een opbrengst

van 3 ton drogestof per hectare betekent dat al gauw een verlies van 30 tot 40 euro per hectare, zonder de verliezen mee te rekenen. Voldoende machinecapaciteit en een juiste planning kunnen zich dan ook snel terug verdienen.

■ Pakdichtheid

Het blijkt niet mee te vallen om die hoge pakdichtheid en een gelijkmatige vulling te krijgen. Uit metingen, onder meer tijdens de Demodagen Voederwinning 2003, blijkt dat er grote variaties zijn. Bij een laag drogestofgehalte realiseren de oprolpersen een hogere dichtheid dan grootpakpersen. Met name de vulling bovenin de pakken van de grootpakken is lager. Bij een hoog drogestofgehalte hebben de pakken van de grootpakpersen juist een hogere dichtheid. Opvallend is ook de grote variatie tussen de verschillende persen. De wiersvorm en dikte waren per situatie vergelijkbaar. Blijkbaar hebben ook de pers en chauffeur grote invloed.

■ Goede wiers

Brede en dikke wiersen geven gemakkelijker een regelmatige vulling en hogere dichtheid van pakken. De grootpakpers vult het perskanaal regelmatiger, waardoor de balen beter vierkant gevuld zijn. Bij de oprolpers vult de perskamer aan de buitenzijden beter, zonder dat veel over de wiers geslalomd hoeft te worden. Dunne en smalle wiersen geven de verleiding om hard te rijden. Hierdoor is de vulling van perskamer onregelmatig, waardoor de kern van de balen vaak losser is. Met name bij oprolpersen met vaste perskamer. De wiers moet daarom minimaal 125 cm breed zijn met een gelijkmatige vorm en voldoende dikte. Voor het maken van dikke brede wiersen hebben harken met grote werkbreedte en zijafleg dan ook de voorkeur. Met name bij lagere hectare-opbrengsten in juli tot september. Niet alleen voor een betere pakkwaliteit, maar ook voor een hogere capaciteit en lagere arbeids- en machinekosten.

■ Dicht persen

Kort gesneden gras verdicht beter. In de winter zijn pakken van goed gesneden gras gemakkelijker te verdelen en te verwerken. De meeste persen zijn dan ook uitgerust met een snijinrichting met 10 tot 20 messen. Als de messen maar regelmatig gescherpt worden is dit voldoende voor een goede snijwerking. Vooral bij taai materiaal en een losse instelling van de veerbeveiliging van de messen blijkt de snijwerking nogal eens tegen te vallen. De chauffeur kan met de instelling van de pers en een aangepaste rijsnelheid de dichtheid aanpassen. Een hoge kwaliteit en dichtheid gaat dan voor een hoge capaciteit.

Met een weeginrichting aan de pakken-klem krijg je snel zicht op pakgewicht, pakdichtheid, hectare-opbrengsten en voervoorraad.

Een aantal persen is al uitgerust met een weegsysteem, zodat op het veld het gewicht van een baal is af te lezen. Zo is snel het kuubsgewicht te bepalen en de pakdichtheid te beoordelen. En je weet meteen de hectare-opbrengst.

■ Effectief wikkelen

Naast een hoge dichtheid is een luchtdichte afdekking een voorwaarde voor een goede conservering. De hoeveelheid rek van de folie en het aantal lagen om de baal bepaalt hoe dik de folielaag is. Vooral als de pakken langer bewaard worden, heeft wikkelen met zes lagen de voorkeur. Bij de verwerking beschadigt zeker de folie op de hoeken of schouders van de pakken gemakkelijk. De nieuwe 3D-wikkeltechniek van Vicon beschermt deze schouders, terwijl de folie om de ronde zijde extra strak wordt getrokken en er minder folie wordt verbruikt. Als de folie overal strak gespannen om het gras zit en de pakken dicht geperst zijn is de kans klein dat bij een gaatje in de folie veel rot of schimmel optreedt.

■ Opslag

Maar niet alleen persen is belangrijk. Goede pakken moeten ook goed opgeslagen worden. Liefst op een betonplaat. Dan is stapelen van vier lagen geen probleem. Met de hydraulisch kantelbare pakkenklem is gemakkelijk te werken. Stapel natte pakken niet hoger dan twee lagen. Dat voorkomt vervorming en foliebeschadiging van de onderste pakken. ■

Ing. Herman Krebbers, DLV Loonwerk en Mechanisatie, Dronten, telefoon (0321) 38 88 60 of mechanisatie@dlv.nl

Stevige pakken hoog stapelen is een effectieve kuilplaatbenutting.